

IJsselvallei dag 1 & 2

NS-wandeling Zutphen – Deventer

Inleiding

Wandelnet heeft in samenwerking met NS een serie wandelingen van station naar station samengesteld. Deze NS-wandelingen volgen een gedeelte van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW). De tweedaagse route IJsselvallei volgt een deel van het Hanzestedenpad (Streekpad 11, Doesburg–Kampen 122 km). De eerste dag loopt u in **18 km** van station Zutphen naar Deventer. De tweede dag, van Deventer naar station Olst, is **14 km**. Uiteraard is het ook mogelijk om alleen dag 1 of alleen dag 2 te lopen.

Bij (extreem) hoogwater in de IJssel zijn enkele delen van de route niet begaanbaar; alternatieven zijn op de kaart weergegeven (met onderbroken lijn).

Veel wandelplezier!

Heen- en terugreis

Station Zutphen (begin route dag 1) is per trein bereikbaar vanaf Deventer/Zwolle, Arnhem/Nijmegen/Roosendaal, en Hengelo/Oldenzaal, Winterswijk en Apeldoorn.

Station Olst (eind route dag 2) ligt op de lijn Zwolle-Deventer.

In beide richtingen vertrekken dagelijks 2 treinen per uur.

Voor actuele reistijden zie www.ns.nl/reisplanner.

Overnachtingsadres

In Deventer kunt u geheel in de sfeer van het Hanzestedenpad overnachten in hotel Hanzestadslogement 'De Leeuw', Nieuwstraat 25, 7411 LG Deventer, tel. 0570-61 02 90. Reserveren: rechtsreeks via www.hoteldeleeuw.nl. Het hotel is gevestigd in een monumentaal pand (1645) met koffie- en theeschenkerij, Hanzemuseum en snoepwinkel (meer dan 200 soorten oud-Hollands snoep). Prijs 2-pers.kamer met kitchenette, incl. ontbijt: 89-139 euro. Prijs familie-appartement (2-6 pers.) incl. ontbijt: 159-239 euro. Bij vijf restaurants kunt u voor 29,50 euro p.p. genieten van een 3-gangen verrassingsmenu. Bij overnachting in dit hotel kunt u op vertoon van de routebeschrijving gratis broodjes klaarmaken voor de tweede dag.

Horeca onderweg

Dag 1:

- Centrum Zutphen: diverse horecagelegenheden.
 - Na 13 km: museumcafé De Kribbe, openingstijden afhankelijk van het seizoen, zie www.dekribbe.nl (of bel 0571-262522).
 - Centrum Deventer: meerdere horecagelegenheden.
- Tip: neem voldoende eten en drinken mee voor onderweg.

Dag 2:

- Na ruim 5 km: Hotel Gaia, geopend di t/m zo vanaf 10 uur; www.hotelgaia.nl.
 - Na 6,5 km: Rustpunt Randerhoeve met zelfbedieningshoreca, hele jaar geopend; www.rustpunt.nu.
 - Na 8,5 km: Kasteel De Haere, open vr-za 11-17 uur, zo 10-17 uur; www.kasteeldehaere.nl.
 - In het centrum van Olst zijn diverse horecagelegenheden.
- Tip: neem voldoende eten en drinken mee voor onderweg.

Markering van de route

U volgt de geel-rode markering van het Hanzestedenpad. De markering vindt u op een hek, lantaarnpaal of op paaltjes van wandelnetwerk Salland. Er is vooral daar gemarkeerd waar twijfel over de juiste route zou kunnen ontstaan. Waar routebeschrijving en markering verschillen, blijft u de markering volgen. Tussentijdse veranderingen in het terrein worden zo ondervangen. De markering van het pad wordt onderhouden door vrijwilligers van Wandelnet.

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door ruim 900 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Zie www.wandelnet.nl.

Meldpunt Routes

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons! www.meldpuntroutes.nl.

Beschrijving van de wandeling

Dag 1: Zutphen - Deventer

①

Zutphen

Door de strategische ligging aan de samenvloeiing van twee rivieren, de Berkel en de IJssel, was Zutphen in de middeleeuwen een belangrijke handelsstad die sinds 1285 was aangesloten bij de Hanze. Over zee en over de IJssel vervoerden de Zutphenaren haring, boter en bier; ze namen wijn mee terug. Over land en over de Berkel was hout het belangrijkste artikel. De grote rijkdom van die tijd is af te lezen aan de fraaie stadspanden.

Verlaat het station via de centrumkant en ga rechtdoor de Stationsstraat in. Aan einde rechtsaf en langs het water lopen, een trap af en een trap op. Rechtdoor, Molengracht. Bij verkeerslicht oversteken en daarna rechts aanhouden. De brug op. Na de IJssel te hebben overgestoken de trap af.

Bij hoogwater de stippellijn op de kaart volgen (niet gemarkeerd).

②

IJsselbrug

Was in de 13de en 14de eeuw het vervoer over water de basis van de welvaart, in de loop van de 15de eeuw werden ook de landverbindingen belangrijk. De Hanzesteden langs de IJssel waren aanvankelijk fel gekant tegen het aanleggen van bruggen in naburige steden. Men vreesde oponthoud voor de Hanzekonvoien

en meer concurrentie. Maar in 1487 kreeg ook Zutphen een brug over de IJssel.

 Beneden rechtsom over betonpad tot een trap. Bovenaan de trap rechtsaf graspad op. U passeert gebouw 'De IJsselstroom', een voormalige industriële stoomwasserij (1911-1955) en in 2013 duurzaam gerestaureerd tot woonvergader- en werklocatie. Na 'De IJsselstroom' kunt u eventueel de grasdijk volgen (eerst links, later rechts van de weg). Dijkweg gaat over in IJsselstraat. Op splitsing rechts aanhouden. Op kruising recht door, Gelders Hoofd, fietspad. Waar fietspad naar links buigt, gaat u recht door. Even verder via klaphek een lage dijk met grasklinkers op. (Let op: ga bij hoogwater niet naar het klaphek! Volg fietspad met bocht mee naar links; zie onderbroken lijn op kaart. Route oppikken bij * in alinea onder infoblokje 3.)

③ Steenfabriek

Even voor het Gelders Hoofd passeert u een steenfabriek. Langs de IJssel tussen Zutphen en Zwolle wordt u diverse keren herinnerd aan het belang van de (voormalige) baksteenindustrie in de uiterwaarden. Deze in de middeleeuwen belangrijke bedrijfstak werd vooral uitgeoefend door kloosters. Vandaar de naam 'kloostermoppen'.

 Bij boerderij 'De Wellenberg' gaat de dijk omhoog en is met beton bestraat. U passeert 'De Wolfsweerd'. Na het 'Pannenhuis' gaat de dijk weer omlaag en is weer bedekt met grasklinkers. Via een klaphek komt u eerst bij gemaal 'Nijenbeek' en dan * bij gemaal 'Mr. L.A.S.J. Baron van der Feltz'. Rechts ziet u de toren van Kasteel Nijenbeek. Let op: ga na 600 m, op de tweede afrit rechts, scherp rechtsaf (markering op wegdek) een graspad op en de dijk af. U loopt nu beneden langs de dijk.

④ Kasteel Nijenbeek

De toren van Nijenbeek is het enige overblijfsel van het kasteel, vroeger ook wel 'Het Hooge Huis' genaamd. Het slot werd voor het eerst vermeld in 1266. Nijenbeek speelde in de Hanzetijd een belangrijke rol. Vanwege de ligging in een IJsselbocht, vlak bij de grens van Gelre en Oversticht, fungeerde het als 'Gelders waakhuis'. Het was een gevreesde plek; Overijsselse Hanzekooplieden werden er regelmatig met hun handelskonvoien beroofd. Het kasteel is vooral bekend omdat Eduard er, na een ruzie, zijn broer Reinald III tien jaar lang opsloot. Volgens de verhalen (van 19de-eeuwse romantici) was Reinald na de dood van zijn broer zo dik geworden dat de muren moesten worden gesloopt om hem te bevrijden. Het slot werd in 1945, toen de Duitsers er verbleven, onder vuur genomen door de geallieerden. Wat resteert is een imposante ruïne met toren.

Let op: de route is op landgoed De Poll niet gemarkeerd. Honden zijn alleen aangeliind toegestaan.

 Bij bordje 'Opengesteld landgoed de Poll' via overstapje een hek over en recht door. Het pad maakt een haakse bocht naar links en na 800 m een bocht naar rechts. Via een hekje komt u uit op een zandweg, hier linksaf. Op driesprong met huis weer linksaf. (Tip: ga voor een mooi uitzicht op de toren van Nijenbeek op de driesprong even

rechtsaf, ca. 50 m.) Na ruim 150 m, bij bank en bordje 'Opengesteld', recht door, hek over en grasdijk volgen. (Loopt u met de hond? Volg dan de parallelle asfaltweg.) Ga vlak voor boerderij 'De Houtmerk' via overstapje weer terug naar de weg; volg deze in de looprichting. Na 100 m, via overstapje naar links, grasdijk volgen. (Loopt u met hond, volg dan de parallelle asfaltweg.) Doorlopen tot de verharde weg; hier linksaf.

 Aan het eind bij P-23815 rechtsaf, Marsstraat. U passeert boerderij 'De Zandwei'. Ter hoogte van boerderij 'Moria' gaat de Marsstraat over in de Weerdseweg. Na de tweede boerderij, waar de verharde weg afbuigt naar links, gaat u rechts tussen twee paaltjes door en direct linksaf een grasdijk op (vanaf hier: honden aan de lijn). U komt bij boerderij 'De Kribbe' weer uit op de weg en gaat rechtsaf. Even verder bij P-23695 passeert u museumcafé 'De Kribbe'. Verharde weg blijven volgen en bij P-23695 recht door. Waar de weg een haakse bocht naar links maakt, bij picknickbank, recht door over een grasdijk. Na 1,2 km kruist u een klinkerweg. Na 350 m komt de grasdijk bij een driesprong met P-23694.

⑤ Bolwerksmolen

De Bolwerksmolen (1863) is de enige windhoutzaagmolen in Overijssel. Het is een achtkantige bovenbuitenkruijer. De molen heeft acht velden die met riet bedekt zijn. Het kruierwerk zit boven in de molen en wordt van buitenaf bediend. Van de molen draait alleen de kap. Vanaf de stelling, de omloop rondom de hele molen, kon de molenaar de zeilen op de wieken leggen en het kruierwerk bedienen. Binnen, op de zaagvloer, zijn de grote sleden te zien, waarop de te zagen stammen door de drie zaagramen werden gehaald. De molen is van mei t/m september te bezichtigen op dinsdag en zaterdag. Zie www.bolwerksmolen.nl.

 Ga hier recht door, Yperenberg, later Bolwerksweg. Of volg de grasdijk rechts van de weg. Ga onder het viaduct van de snelweg door. Na 2 km de Bolwerksmolen passeren en weer onder een viaduct door. (Veer uit de vaart bij hoogwater? Ga hier rechtsaf de IJsselbrug over. Aan overzijde linksaf langs kade tot gele steiger van voetveer. Zie onderbroken lijn op kaart.) Recht door en bij het IJsselhotel rechtsaf. Ga naar het voetveer en steek de IJssel over (vaart elke dag tot 23 uur, prijs 1,10 euro p.p., www.pontjedeventer.nl).

⑥ De Welle en de Katentol

Een deel van de IJsselkade, De Welle, werd gebruikt als los- en laadplaats voor de koggen en andere vrachtschepen van de Hanzesteden. In de 16de eeuw, toen Deventer zijn grootste economische bloei bereikte, werden de houten kaden langs de rivier vervangen door stenen muren. Aan de Welle werd de tol voor passerende schepen geïnd. De tol werd voldaan aan de tolgaarder die per roeiboot de passerende schepen aandeed.

 Aan de overkant, bij de steiger, eindigt dag 1 van deze route. Overnacht u in Hanzestadslogement De Leeuw, steek dan bij stoplichten de weg over en ga recht door, Nieuwe Markt (geel-rode markeringen van het

Hanzestedenpad verlaten). Steek het plein van de Nieuwe Markt schuin naar links over en ga de Graven in. Bij de Stromarkt rechtdoor. Op volgende kruising (Engestraat/ Nieuwstraat/Stromarkt) linksaf (Nieuwstraat). 100 m verder is aan uw linkerhand Hanzestadslogement 'De Leeuw'.

Tijd over om Deventer te bezoeken?

Zie informatieblok 7 hieronder bij dag 2.

Dag 2: Deventer - Olst

7 Deventer

Deventer is een van de oudste steden van Nederland; de stad heeft een rijk historisch verleden. Al in de 8ste eeuw bevond zich op de plek van het huidige Deventer een handelsnederzetting, die zich snel ontwikkelde tot een van de weinige grote vroegmiddeleeuwse steden. De Deventerse handel kende een lange bloeiperiode, die begon in de 10de eeuw en doorzette tot ver in de late middeleeuwen. Deventer was een prominent lid van het Hanzeverbond en mocht zich zelfs Keizerlijke Vrije Hanzestad noemen. Daarom staat er nog altijd een keizerskroon in het stadswapen.

Deventer was vooral in de 14de en 15de eeuw belangrijk als jaarmarktstad. De stad werd het ontmoetingspunt voor handelaren die hier uit alle richtingen samenstroomden.

Het oude Deventer is nog altijd duidelijk herkenbaar in het Bergkwartier, het Noorderbergkwartier en rond de pleinen van het Grote Kerkhof en de Brink.

Bij het VVV-kantoor op de Brink zijn voor de liefhebbers diverse stadswandelingen verkrijgbaar.

Vanuit de ingang van het hotel linksaf. Eerste straat linksaf, Tibbensteeg. Op een kruising rechtdoor en op de volgende kruising ook, Klooster. Aan het eind bij 'Hof van Holland' rechtsaf, Noordenbergstraat. Het Mugeplein schuin naar links oversteken en daarna Molenstraat volgen. Neem de eerste straat linksaf, Lindenstraat. U komt uit op de kade langs de IJssel, hier rechtsaf. Volg nu het verharde voetpad langs de IJsseloever. Onder de spoorweg door en vervolgens het voetpad aan de IJsselzijde parallel aan de weg volgen (B), of benedenlangs de uiterwaarden lopen (A).

A. Route benedenlangs door de uiterwaarden: negeer het bordje 'verboden toegang' en volg het onverharde voetpad tot aan de zandplas. Houd bij de plas rechts aan (zandplas dus aan uw linkerhand). Loop over de parkeerplaats langs de jachthaven. Daarna door een klaphekje; het pad wordt een pad van betonplaten. Het buigt naar rechts; ga op de Hoevelmansweg linksaf; dus niet het pad onderaan de dijk nemen!

B. Voetpad langs IJssel, parallel aan de weg: Volg het voetpad parallel aan de weg. Na 2 km passeert u Jachthaven Deventer en buigt de weg af naar rechts. Na de bocht linksaf, Hoevelmansweg, dus niet het pad onderlangs de dijk nemen!

8 Flora in en rondom de uiterwaarden

De uiterwaarden vormen met hun kalkhoudende, vaak zeer vruchtbare grond, een prachtige plaats voor wilde planten. Op de zandige oeverwallen verschilt de flora sterk van die in de zuivere klei, verder van de rivier af. Door jarenlange bemesting is de soortenrijkdom echter sterk teruggelopen. Gras heeft sterk de overhand gekregen. Vooral op de oeverwallen en langs de kribben groeien echter nog karakteristieke planten. Om een paar voorbeelden te noemen: kruisdistel, jacobskruiskruid, pastinaak en cichorei.

Na de rioolzuiveringsinstallatie buigt de weg naar rechts en gaat u in die bocht linksaf de uiterwaarden in via een pad van betonplaten. (Bij hoogwater is de route door de Stobbenwaarden moeilijk begaanbaar. Volg dan de hoger gelegen route rechtdoor over de Hoevelmansweg en de IJsseldijk, zie onderbroken lijn op kaart. Pak de route op bij *.) Blijf het verharde pad volgen. U passeert boerderij 'De Stobbenweerd'. Na ruim 1 km rechtsaf een klaphekje door. Na tweede klaphekje rechtsaf over een met gras begroeide laan. Na 450 m hek door en de verkeersweg oversteken (IJsseldijk). *

Loop over het parkeerterrein naar links en ga het dijkje op. Daar rechtsaf. Aan het eind linksaf de klinkerweg op. U komt langs Hotel Gaia (zie horeca). De klinkerweg gaat over in een halfverharde beukenlaan. Deze buigt naar rechts en na circa 800 m passeert u een ijzeren hek. Ga hier rechtdoor, Sallandsweg. Ga na circa 100 m linksaf, Randerpad. Na huisnr. 2 (Rustpunt Randerhoeve, zie horeca) schuin rechtdoor. Na 600 m, waar de weg een haakse bocht naar links maakt, gaat u rechtdoor over een smal pad tussen akker en weiland. Aan het eind de Randerstraat oversteken en schuin rechtdoor de Bockhorsterstraat volgen.

Circa 100 m na een witte boerderij aan uw rechterhand (huisnr. 3) linksaf een bospad in. U volgt eerst een bocht naar rechts en vervolgens een bocht naar links. Loop 200 m verder met de bocht mee naar rechts. Het pad gaat over in een graspad tussen een weiland en een heg. Vlak voor een boerderij volgt u een bocht naar links. Even verder, vlak voor een bruggetje, volgt u het pad met een bocht naar rechts. Na ruim 100 m bij een ruïne-folly (zie infoblokje 9, een bezoekje waard) linksaf een graspad op, langs een grote zonnwijzer. Einde pad scherp linksaf, een halfverharde weg en doorlopen tot aan de informatiepanelen bij Kasteel De Haere.

9 Havezate De Haere

Temidden van het statige groen van landgoed De Haere ligt de gelijknamige havezate. Het 14de-eeuwse landhuis kent een rijke geschiedenis van voornamelijk bewoners, maar ook van wapengekletter. De benedenverdieping van het kasteel is ingericht als uitspanning en kan in die hoedanigheid bezocht worden. De gecombineerde strakke Franse en Engelse parkachtige tuin van het kasteel is zeker het bewandelen waard. Bijzonder is de zogeheten 'ruïne-folly' uit 1870. De toenmalige kasteelheer liet deze middeleeuwse ogende ruinetoren

aanleggen als tuindecoratie. Ogenschijnlijk een vreemd fenomeen, maar het was in die tijd erg populair om een nep-ruïne te bouwen op je eigen landgoed.

10 Bunkerroute

U loopt op het landgoed De Haere gelijk op met een deel van de bunkerroute, een rondwandeling van circa 3 km, gemarkeerd met ijzeren palen. De route geeft een beeld van de Ijssellinie, die na de Tweede Wereldoorlog werd ontwikkeld om in het kader van de Koude Oorlog het gevaar uit het Rode Oosten te kunnen keren. U komt vlakbij de commando- en hospitaalbunker (mrt. t/m okt. elke 1e za van de maand open van 12-16 uur). Verder zijn er op het landgoed allerlei bunkers en gevechtswagens te vinden. Meer informatie: www.ijssellinie.nl.

 Even verder, vlak voor een slagboom, gaat u rechtsaf een smal bospad in. Na 100 m op een splitsing links aanhouden. Op de volgende splitsing, vlak voor een heuveltje aan de linkerkant, houdt u rechts aan. Na de heuvel, op een onduidelijke kruising, rechtsaf (de commando- en hospitaalbunkers liggen links achter de heuvel). Na circa 100 m linksaf.

 Aan het eind komt u uit bij een beek. Ga hier rechtsaf en met de bocht mee naar rechts. Na 50 m, op een splitsing aan het begin van een sparrenbos, linksaf. Blijf steeds het slingerende bospad volgen. Dit pad buigt voor een weiland naar rechts en gaat even verder linksaf een bruggetje over. Volg het graspad tot een asfaltweg (Kletterstraat).

11 Landgoed Hoenlo

De dubbele rij bomen en de haag van rododendrons langs de Diepenveenseweg vormden vanouds de entree tot het landgoed Hoenlo. De weg koerste aanvankelijk in een rechte lijn op de stad Deventer af en toont hiermee de onlosmakelijke band die dit landgoed had met de rijke stad Deventer. Naast de adel woonden ook diverse gefortuneerde Deventer (Hanze)kooplieden op het platteland.

 Op deze asfaltweg rechtsaf, en even verder tegenover huisnr. 6 linksaf, een landweg in. U maakt na 200 m een bocht naar rechts. Steek een asfaltweg over en loop een bospad in. Even verder op een asfaltweg (Kletterstraat) linksaf. Even verder passeert u een meertje. Ga na 300 m op een driesprong rechtdoor, Puinweg. U kruist de spoorlijn en gaat rechtdoor, Diepenveenseweg. Vlak voor de oprijlaan van Kasteel Hoenlo linksaf, een onverhard bospad aan de rechterkant van de weg volgen. Na enige tijd loopt u langs een brede sloot. Deze volgen tot het eind bij Y-815/1. Hier linksaf, Koekoeksweg. Op een driesprong linksaf, Hooglandstraat. Spoorweg oversteken en linksaf naar het station van Olst.

Alle gegevens in deze beschrijving en op de routekaart gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze NS-wandeling werden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Stichting Wandelnet en NS aanvaarden echter geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet.

Genoten?

Schrijf een review!

www.wandelnet.nl/wandelroute/109